Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 6ης Σεπτεμβρίου 2018 *

«Αίτηση αναιρέσεως – Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Διαδικασία για την κήρυξη ακυρότητας – Λεκτικό σήμα NEUSCHWANSTEIN – Κανονισμός (ΕΚ) 207/2009 – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία β′ και γ′ – Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου – Περιγραφικός χαρακτήρας – Ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως – Διακριτικός χαρακτήρας – Άρθρο 52, παράγραφος 1, στοιχείο β′ – Κακή πίστη»

Στην υπόθεση C-488/16 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 2016,

Bundesverband Souvenir – Geschenke – Ehrenpreise eV, με έδρα το Veitsbronn (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον B. Bittner, Rechtsanwalt,

αναιρεσείουσα,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

το **Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO)**, εκπροσωπούμενο από τους D. Botis και A. Schifko καθώς και από την D. Walicka,

καθού πρωτοδίκως,

το **Freistaat Bayern**, εκπροσωπούμενο από τον M. Müller, Rechtsanwalt,

παρεμβαίνον πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. L. da Cruz Vilaça, πρόεδρο τμήματος, E. Levits, A. Borg Barthet (εισηγητή), M. Berger και F. Biltgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Wathelet

γραμματέας: R. Șereș, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 29ης Νοεμβρίου 2017,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 11ης Ιανουαρίου 2018,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την αίτηση αναιρέσεως, η Bundesverband Souvenir – Geschenke – Ehrenpreise eV ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 5ης Ιουλίου 2016, Bundesverband Souvenir – Geschenke – Ehrenpreise κατά EUIPO – Freistaat Bayern (NEUSCHWANSTEIN) (Τ-167/15, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2016:391), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή της με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως του πέμπτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) της 22ας Ιανουαρίου 2015 (υπόθεση R 28/2014-5), σχετικά με διαδικασία για την κήρυξη ακυρότητας μεταξύ της αναιρεσείουσας και του Freistaat Bayern (ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας, Γερμανία) (στο εξής: επίδικη απόφαση).

Το νομικό πλαίσιο

2 Το άρθρο 7, με τίτλο «Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου», του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το [σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης] (ΕΕ 2009, L 78, σ. 1), προβλέπει, στην παράγραφό του 1, στοιχεία β′ και γ′, τα εξής:

«Δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση:

[…]

β) τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα·

γ) τα σήματα που αποτελούνται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν, στο εμπόριο, προς δήλωση του είδους, της ποιότητας, της ποσότητας, του προορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προέλευσης ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας·

[…]».

3 Το άρθρο 52, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, με τίτλο «Απόλυτοι λόγοι ακυρότητας», ορίζει τα εξής:

«Ένα [σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης] κηρύσσεται άκυρο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται στο Γραφείο ή μετά από άσκηση ανταγωγής στα πλαίσια αγωγής για παραποίηση/απομίμηση:

α) εάν το [σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης] δεν καταχωρίσθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7·

β) εάν ο καταθέτης ενήργησε κακόπιστα κατά την κατάθεση της αίτησης σήματος.»

Το ιστορικό της διαφοράς

4 Στις 22 Ιουλίου 2011, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας κατέθεσε αίτηση καταχωρίσεως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο EUIPO, δυνάμει του κανονισμού 207/2009.

5 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση συνίσταται στο λεκτικό σημείο «NEUSCHWANSTEIN» (στο εξής: επίμαχο σήμα).

6 Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση υπάγονται στις κλάσεις 3, 8, 14 έως 16, 18, 21, 25, 28, 30, 32 έως 36, 38 και 44 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν, για καθεμία από τις κλάσεις αυτές, στην ακόλουθη περιγραφή:

– κλάση 3: «Είδη αρωματοποιίας, προϊόντα για την φροντίδα του σώματος και καλλυντικά»·

– κλάση 8: «Όργανα κοπής, πιρούνια, κουτάλια από πολύτιμα μέταλλα»·

– κλάση 14: «Είδη κοσμηματοπωλείου· ρολόγια»·

– κλάση 15: «Μουσικά όργανα· μουσικά κουτιά· ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά μουσικά όργανα»·

– κλάση 16: «Χαρτί αλληλογραφίας και σημειώσεων· μολύβια και μελάνη»·

– κλάση 18: «Δέρμα και απομιμήσεις δέρματος· ομπρέλες· τσάντες ταξιδίου· τσάντες χειρός· θήκες μεταφοράς κοστουμιών· βαλίτσες· χαρτοφύλακες· βαλιτσάκια για είδη καλλωπισμού· τσαντάκια για είδη προσωπικής περιποίησης»·

– κλάση 21: «Είδη υαλουργίας, πορσελάνη και φαγεντιανά μη περιλαμβανόμενα σε άλλες κλάσεις· κανάτες τσαγιού, όχι από πολύτιμα μέταλλα»·

– κλάση 25: «Ενδύματα· υποδήματα· είδη πιλοποιίας· καλτσοδέτες· ζώνες· τιράντες»·

– κλάση 28: «Παιχνίδια, αθύρματα· επιτραπέζια παιχνίδια»·

– κλάση 30: «Καφές· τσάι· κακάο· ζάχαρη· μέλι· ζαχαρώδη· κέικ· βουτήματα· γλυκίσματα· παγωτά· ζαχαρώδη· μπαχαρικά»·

– κλάση 32: «Αναψυκτικά· ζύθος»·

– κλάση 33: «Οινοπνευματώδη ποτά (εκτός ζύθου)»·

– κλάση 34: «Σπίρτα· τσιγαροθήκες, σταχτοδοχεία, είδη για καπνιστές μη κατασκευασμένα από πολύτιμα μέταλλα· τσιγάρα· καπνός»·

– κλάση 35: «Υπηρεσίες πρακτορείων διαφήμισης»·

– κλάση 36: «Ασφάλειες· οικονομικά· χρηματοπιστωτικές υποθέσεις· κτηματομεσιτικές υποθέσεις»·

– κλάση 38: «Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών και επικοινωνιών»·

– κλάση 44: «Φροντίδες υγιεινής και αισθητικής για ανθρώπους».

7 Η αίτηση καταχωρίσεως του επίμαχου σήματος δημοσιεύθηκε στο *Δελτίο κοινοτικών σημάτων* αριθ. 166/2011, της 2ας Σεπτεμβρίου 2011, και το επίμαχο σήμα καταχωρίσθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2011 υπό τον αριθμό 10144392.

8 Στις 10 Φεβρουαρίου 2012, η αναιρεσείουσα υπέβαλε αίτηση για την κήρυξη ακυρότητας, βάσει του άρθρου 52, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία β′ και γ′, του ίδιου κανονισμού, κατά του επίμαχου σήματος για όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που παρατίθενται στη σκέψη 6 ανωτέρω.

9 Στις 21 Οκτωβρίου 2013, το τμήμα ακυρώσεων του EUIPO απέρριψε την αίτηση κρίνοντας ότι το επίμαχο σήμα δεν αποτελείτο από ενδείξεις δυνάμενες να χρησιμεύσουν προς δήλωση της γεωγραφικής προελεύσεως ούτε από άλλα εγγενή χαρακτηριστικά των οικείων προϊόντων και υπηρεσιών και ότι, επομένως, δεν υπήρχε παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 207/2009. Επιπλέον, έκρινε ότι, καθόσον το επίμαχο σήμα είχε διακριτικό χαρακτήρα για τα οικεία προϊόντα και τις οικείες υπηρεσίες, δεν υπήρχε παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού αυτού. Τέλος, εκτίμησε ότι η αναιρεσείουσα δεν απέδειξε ότι η αίτηση καταχωρίσεως του επίμαχου σήματος είχε κατατεθεί κακόπιστα και, επομένως, δεν υπήρχε παράβαση του άρθρου 52, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του εν λόγω κανονισμού.

10 Στις 20 Δεκεμβρίου 2013, η αναιρεσείουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του EUIPO κατά της αποφάσεως του τμήματος ακυρώσεων, δυνάμει των άρθρων 58 έως 64 του κανονισμού 207/2009.

11 Με την επίδικη απόφαση, το πέμπτο τμήμα προσφυγών του EUIPO επικύρωσε την απόφαση του τμήματος ακυρώσεων και απέρριψε την προσφυγή της αναιρεσείουσας.

Η ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

12 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 2 Απριλίου 2015, η νυν αναιρεσείουσα άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως.

13 Προς στήριξη της προσφυγής της, προέβαλε τρεις λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι αφορούσαν παράβαση, αντιστοίχως, του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 207/2009, του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού αυτού και του άρθρου 52, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του εν λόγω κανονισμού.

14 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τους τρεις λόγους ακυρώσεως τους οποίους προέβαλε η αναιρεσείουσα και, κατά συνέπεια, απέρριψε την προσφυγή στο σύνολό της.

Τα αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

15 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·

– να ακυρώσει την καταχώριση του επίμαχου σήματος, και

– να καταδικάσει το EUIPO στα δικαστικά έξοδα.

16 Το EUIPO και το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας ζητούν από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

17 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προβάλλει τρεις λόγους αναιρέσεως, οι οποίοι αφορούν παράβαση, αντίστοιχα, του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 207/2009, του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του εν λόγω κανονισμού καθώς και του άρθρου 52, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του ίδιου κανονισμού.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

18 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009, κρίνοντας ότι το επίμαχο σήμα δεν ήταν περιγραφικό των οικείων προϊόντων και υπηρεσιών. Ο λόγος αυτός διακρίνεται, κατ' ουσίαν, σε δύο σκέλη.

19 Με το πρώτο σκέλος, η αναιρεσείουσα βάλλει κατά ορισμένων εκτιμήσεων του Γενικού Δικαστηρίου στις σκέψεις 22, 26 και 27 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

20 Πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένα έκρινε, στη σκέψη 22 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι για ορισμένα προϊόντα της κλάσεως 14 ο βαθμός προσοχής του ενδιαφερόμενου κοινού είναι αυξημένος. Κατά την αναιρεσείουσα, παρόλο που αυτή η κλάση προϊόντων περιλαμβάνει εν μέρει ακριβά προϊόντα, δεν μπορεί εντούτοις να θεωρηθεί, κατά τρόπο γενικό, ότι ο βαθμός προσοχής θα είναι αυξημένος για τα προϊόντα αυτά, δεδομένου ότι κοσμήματα και ρολόγια μπορούν να πωλούνται και σε πολύ λογικές τιμές.

21 Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε επίσης εσφαλμένα, στη σκέψη 26 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η ονομασία «Neuschwanstein», η οποία σημαίνει κατά λέξη ο «νέος βράχος του κύκνου», είναι παραστατική και πρωτότυπη, πλην όμως δεν παρέχει τη δυνατότητα στο ενδιαφερόμενο κοινό να την συσχετίσει με τις οικείες κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών. Κατά την αναιρεσείουσα, η διαπίστωση αυτή προϋποθέτει ανάλυση της ονομασίας «Neuschwanstein» στην οποία δεν επιδίδεται το ενδιαφερόμενο κοινό.

22 Τρίτον, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η σκέψη 27 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως περιέχει αντίφαση, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο δέχεται, αφενός, ότι το κάστρο του Neuschwanstein μπορεί να προσδιοριστεί γεωγραφικά, ενώ διαπιστώνει, αφετέρου, ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί γεωγραφική περιοχή.

23 Τέλος, τέταρτον, η αναιρεσείουσα φρονεί ότι η διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου στη σκέψη 27 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία το κάστρο του Neuschwanstein είναι πρωτίστως ένας μουσειακός χώρος, είναι ανακριβής. Συγκεκριμένα, κατ' αρχάς, το Γενικό Δικαστήριο αντιφάσκει στον βαθμό που αναφέρει, στην ίδια σκέψη, ότι το κάστρο αυτό είναι γνωστό για την αρχιτεκτονική μοναδικότητά του, πράγμα που δεν ισχύει για τα μουσεία. Επιπλέον, το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το εν λόγω κάστρο ως οικοδόμημα το οποίο οφείλει την ιδιαιτερότητά του μεταξύ άλλων στη γεωγραφική θέση του, και όχι ως μουσείο. Τέλος, η σημασία ενός μουσείου εκτιμάται σε συνάρτηση με τα εκθέματά του. Ωστόσο, το κοινό επισκέπτεται το κάστρο αυτό προκειμένου να θαυμάσει όχι τα εκθέματά του, αλλά τη μοναδική αρχιτεκτονική του.

24 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν έλαβε δεόντως υπόψη το γενικό συμφέρον το οποίο υπηρετεί το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009 καθώς και την απόφαση της 4ης Μαΐου 1999, Windsurfing Chiemsee (C-108/97 και C-109/97, EU:C:1999:230), καθόσον έκρινε, στη σκέψη 27 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το κάστρο του Neuschwanstein δεν είναι αυτό καθεαυτό τόπος παραγωγής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών, οπότε το επίμαχο σήμα δεν μπορούσε να αποτελεί ένδειξη της γεωγραφικής προελεύσεως των προϊόντων και των υπηρεσιών που καλύπτονται από αυτό.

25 Συγκεκριμένα, από την απόφαση της 4ης Μαΐου 1999, Windsurfing Chiemsee (C-108/97 και C-109/97, EU:C:1999:230), προκύπτει ότι, όσον αφορά τις γεωγραφικές ονομασίες, υπάρχει γενικό συμφέρον να παραμείνουν στη διάθεση όλων, ιδίως λόγω της ικανότητάς τους να επηρεάζουν τις προτιμήσεις των καταναλωτών, συνδέοντας, για παράδειγμα, τα προϊόντα με έναν τόπο που μπορεί να δημιουργήσει

θετικά συναισθήματα. Κατά την αναιρεσείουσα, τέτοια θετικά συναισθήματα μπορούν ιδίως να προκληθούν από ενθύμια διακοπών, οπότε, στην περίπτωση αυτή, το ενδιαφερόμενο κοινό συνδέει τα οικεία προϊόντα και υπηρεσίες με την τουριστική περιοχή του κάστρο του Neuschwanstein, και όχι τα εν λόγω προϊόντα και υπηρεσίες με συγκεκριμένη επιχείρηση.

26 Το Δικαστήριο έκρινε, επίσης, στη σκέψη 37 της αποφάσεως της 4ης Μαΐου 1999, Windsurfing Chiemsee (C-108/97 και C-109/97, EU:C:1999:230), ότι το συνδετικό στοιχείο μεταξύ ενός προϊόντος και μιας γεωγραφικής περιοχής δεν συνίσταται οπωσδήποτε στην κατασκευή του προϊόντος στην περιοχή αυτή. Στην περίπτωση των αναμνηστικών ειδών, ο τόπος εμπορίας είναι καθοριστικός για το ενδιαφερόμενο κοινό, καθώς τα είδη αυτά πωλούνται σχεδόν αποκλειστικά στα περίχωρα του οικείου τουριστικού χώρου. Ως εκ τούτου, και ο τόπος εμπορίας πρέπει να θεωρηθεί ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως.

27 Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο, στηριζόμενο όπως εκτίθεται στη σκέψη 29 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αποκλειστικά στην εμπορία των εν λόγω προϊόντων και υπηρεσιών από τον ίδιο τον φορέα εκμεταλλεύσεως του κάστρου, δεν έλαβε δεόντως υπόψη το γενικό συμφέρον το οποίο επιτάσσει να παραμένει η ονομασία ενός παγκοσμίως γνωστού τουριστικού χώρου διαθέσιμη προς χρήση για αναμνηστικά είδη.

28 Το EUIPO και το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας εκτιμούν, κυρίως, ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος. Εν πάση περιπτώσει, υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε ορθώς τη σχετική νομολογία και το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

29 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 256 ΣΛΕΕ και το άρθρο 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αίτηση αναιρέσεως περιορίζεται σε νομικά ζητήματα. Το Γενικό Δικαστήριο είναι αποκλειστικώς αρμόδιο να διαπιστώνει και να εκτιμά τα σχετικά πραγματικά περιστατικά, καθώς και να εκτιμά τα αποδεικτικά στοιχεία. Συνεπώς, η εκτίμηση αυτών των πραγματικών περιστατικών και αποδεικτικών στοιχείων δεν συνιστά, υπό την επιφύλαξη τυχόν παραμορφώσεώς τους, νομικό ζήτημα υποκείμενο, υπό την έννοια αυτή, στον αναιρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 2010, Calvin Klein Trademark Trust κατά ΓΕΕΑ, C-254/09 P, EU:C:2010:488, σκέψη 49 και παρατιθέμενη νομολογία).

30 Αποτελούν τέτοιες πραγματικές εκτιμήσεις οι διαπιστώσεις του Γενικού Δικαστηρίου στις σκέψεις 22, 26 και 27 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σύμφωνα με τις οποίες το ενδιαφερόμενο κοινό επιδεικνύει σαφώς μεγαλύτερη προσοχή για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που εμπίπτουν στις κλάσεις 14 και 36, η ονομασία «Neuschwanstein» είναι παραστατική και πρωτότυπη, το κάστρο το οποίο φέρει την ονομασία αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί γεωγραφική περιοχή και το κάστρο αυτό είναι πρωτίστως μουσειακός χώρος.

31 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με τα επιχειρήματά της προς στήριξη του πρώτου σκέλους, η αναιρεσείουσα περιορίζεται στην αμφισβήτηση των εν λόγω πραγματικών εκτιμήσεων του Γενικού Δικαστηρίου και επιδιώκει, στην πραγματικότητα, να επιτύχει νέα εκτίμηση αυτών των πραγματικών περιστατικών από το Δικαστήριο, χωρίς, ωστόσο, να προβάλλει συναφώς οποιαδήποτε παραμόρφωσή τους.

32 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.

33 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει, κατ' ουσίαν, στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν έλαβε δεόντως υπόψη το γενικό συμφέρον το οποίο υπηρετεί το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009 καθώς και την απόφαση της 4ης Μαΐου 1999, Windsurfing Chiemsee (C-108/97 και C-109/97, EU:C:1999:230), καθόσον έκρινε, στη σκέψη 27 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το κάστρο του Neuschwanstein δεν είναι αυτό καθεαυτό τόπος παραγωγής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών, οπότε το επίμαχο σήμα δεν μπορεί να αποτελεί ένδειξη της γεωγραφικής προελεύσεως των προϊόντων και υπηρεσιών που καλύπτονται από αυτό.

34 Ως εκ τούτου, με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι κακώς δεν χαρακτήρισε την ονομασία «Neuschwanstein» ως ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως των προϊόντων και των υπηρεσιών που καλύπτονται από το επίμαχο σήμα, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009, και επομένως το εν λόγω σκέλος εγείρει νομικό ζήτημα το οποίο είναι παραδεκτό στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως.

35 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009 δεν επιτρέπει την καταχώριση σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα οποία αποτελούνται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν, στο εμπόριο, προς δήλωση της γεωγραφικής προελεύσεως του προϊόντος ή της υπηρεσίας για τα οποία ζητείται η καταχώριση.

36 Κατά πάγια νομολογία, η διάταξη αυτή επιδιώκει σκοπό γενικού συμφέροντος, ο οποίος επιβάλλει να μπορούν τα σημεία ή οι ενδείξεις που περιγράφουν τις κατηγορίες προϊόντων ή υπηρεσιών για τις οποίες ζητείται η καταχώριση να χρησιμοποιούνται ελεύθερα από όλους, ακόμη και ως συλλογικά σήματα ή ως συστατικά μέρη σύνθετων ή γραφικών σημάτων. Κατά συνέπεια, η διάταξη αυτή δεν επιτρέπει να μονοπωλούνται τέτοιου είδους σημεία ή ενδείξεις από μία επιχείρηση λόγω της καταχωρίσεώς τους ως σημάτων (αποφάσεις της 4ης Μαΐου 1999, Windsurfing Chiemsee, C-108/97 και C-109/97, EU:C:1999:230, σκέψη 25, καθώς και της 10ης Ιουλίου 2014, BSH κατά ΓΕΕΑ, C-126/13 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:2065, σκέψη 19 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

37 Όσον αφορά ειδικότερα τα σημεία ή τις ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν προς δήλωση της γεωγραφικής προελεύσεως των κατηγοριών προϊόντων για τις οποίες ζητείται η καταχώριση του σήματος, ιδίως δε τις γεωγραφικές ονομασίες, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι υπάρχει γενικό συμφέρον να παραμείνουν στη διάθεση όλων, ιδίως λόγω της ικανότητάς τους όχι μόνο να δηλώνουν, ενδεχομένως, την ποιότητα και άλλες ιδιότητες των οικείων κατηγοριών προϊόντων, αλλά και να επηρεάζουν ποικιλοτρόπως τις προτιμήσεις των καταναλωτών, συνδέοντας, για παράδειγμα, τα προϊόντα με ορισμένο τόπο που μπορεί να δημιουργήσει θετικά συναισθήματα (απόφαση της 4ης Μαΐου 1999, Windsurfing Chiemsee, C-108/97 και C-109/97, EU:C:1999:230, σκέψη 26).

38 Το Δικαστήριο τόνισε συναφώς ότι μπορεί να απορριφθεί αίτηση καταχωρίσεως σημείου βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009 μόνον αν η γεωγραφική ονομασία της οποίας ζητείται η καταχώριση ως σήματος δηλώνει τόπο ο οποίος συνδέεται, κατά τον χρόνο καταθέσεως της αιτήσεως, κατά την αντίληψη των ενδιαφερομένων κύκλων, με την οικεία κατηγορία προϊόντων ή αν μπορεί ευλόγως να πιθανολογηθεί ότι θα δημιουργηθεί τέτοιος σύνδεσμος στο μέλλον (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 4ης Μαΐου 1999, Windsurfing Chiemsee, C-108/97 και C-109/97, EU:C:1999:230, σκέψη 31, καθώς και της 12ης Φεβρουαρίου 2004, Koninklijke KPN Nederland, C-363/99, EU:C:2004:86, σκέψη 56).

39 Πρέπει να τονιστεί, πάντως, ότι, κατ' αρχήν, το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009 δεν απαγορεύει την καταχώριση γεωγραφικών ονομασιών που είναι άγνωστες στους ενδιαφερομένους κύκλους ή που, εν πάση περιπτώσει, είναι άγνωστες ως προσδιορισμοί γεωγραφικών περιοχών ή, ακόμη, των ονομασιών στην περίπτωση των οποίων είναι απίθανο, λόγω των χαρακτηριστικών του δηλούμενου τόπου, το ενδεχόμενο να υποθέσουν οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι ότι η οικεία κατηγορία προϊόντων προέρχεται από τον τόπο αυτόν (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 4ης Μαΐου 1999, Windsurfing Chiemsee, C-108/97 και C-109/97, EU:C:1999:230, σκέψη 33).

40 Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, κατ' ουσίαν, στη σκέψη 27 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το κάστρο του Neuschwanstein είναι πρωτίστως μουσειακός χώρος, του οποίου πρωταρχικός σκοπός δεν είναι η παραγωγή ή εμπορία αναμνηστικών ειδών ή η παροχή υπηρεσιών, αλλά η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, και ότι το κάστρο αυτό δεν είναι γνωστό για τα αναμνηστικά είδη τα οποία πωλεί ή για τις υπηρεσίες τις οποίες παρέχει. Το Γενικό Δικαστήριο συνήγαγε εξ αυτού ότι, καθόσον το εν λόγω κάστρο δεν αποτελεί, καθαυτό, τόπο παραγωγής αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, το επίμαχο σήμα δεν μπορεί να αποτελεί ένδειξη της γεωγραφικής προελεύσεως των προϊόντων και των υπηρεσιών που καλύπτονται από αυτό. Ως εκ τούτου, εναπόκειται στο Δικαστήριο να εξακριβώσει αν, όπως υποστηρίζει η αναιρεσείουσα, η κρίση αυτή ενέχει εσφαλμένη εκτίμηση του γενικού συμφέροντος το οποίο υπηρετεί το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009.

41 Πρώτον, πρέπει να εξεταστεί το επιχείρημα της αναιρεσείουσας ότι η ονομασία «Neuschwanstein» είναι περιγραφική υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009, καθόσον οι αναμνήσεις στις οποίες παραπέμπει η ονομασία αυτή αναδεικνύουν μια ιδιότητα ή ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό των καλυπτόμενων από το επίμαχο σήμα προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχει τη δυνατότητα στο ενδιαφερόμενο κοινό να συνδέσει τα εν λόγω προϊόντα και υπηρεσίες με το κάστρο του Neuschwanstein.

42 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί, όπως παρατήρησε και ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 39 των προτάσεών του, ότι καμία από τις κλάσεις του Διακανονισμού της Νίκαιας δεν αφορά «αναμνηστικά είδη». Κατά συνέπεια, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 22 και 27 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα προϊόντα τα οποία καλύπτονται από το επίμαχο σήμα είναι προϊόντα που προορίζονται για τρέχουσα κατανάλωση και ότι οι οικείες υπηρεσίες είναι υπηρεσίες για την κάλυψη καθημερινών αναγκών που καθιστούν δυνατή τη διαχείριση και την εκμετάλλευση του κάστρου.

43 Επιπλέον, δεν προκύπτει από τη δικογραφία ότι τα εν λόγω προϊόντα και υπηρεσίες που προορίζονται για την κάλυψη καθημερινών αναγκών διαθέτουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ή συγκεκριμένες ιδιότητες για τις οποίες το κάστρο του Neuschwanstein είναι παραδοσιακά γνωστό και για τις οποίες δεν αποκλείεται το ενδιαφερόμενο κοινό να πιθανολογήσει ότι προέρχονται από τον τόπο αυτό ή ότι παρασκευάζονται ή παρέχονται στον ίδιο τόπο.

44 Ειδικότερα, όσον αφορά τα προϊόντα τα οποία καλύπτονται από το επίμαχο σήμα, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το γεγονός ότι τα προϊόντα αυτά πωλούνται ως αναμνηστικά είδη είναι άνευ σημασίας για τους σκοπούς της εκτιμήσεως του περιγραφικού χαρακτήρα της ονομασίας «Neuschwanstein». Πράγματι, η λειτουργία του ενθυμίου που αποδίδεται σε ένα προϊόν δεν αποτελεί αντικειμενικό και εγγενές στη φύση του προϊόντος χαρακτηριστικό, καθότι η λειτουργία αυτή ανάγεται στο θυμικό του αγοραστή και εξαρτάται αποκλειστικά από τις διαθέσεις του.

45 Στον βαθμό που η ονομασία «Neuschwanstein» δηλώνει το κάστρο το οποίο φέρει την ονομασία αυτή, πρέπει να γίνει δεκτό ότι μόνη η επίθεση της ονομασίας αυτής, ιδίως επί των οικείων προϊόντων, παρέχει τη δυνατότητα στο ενδιαφερόμενο κοινό να θεωρήσει τα εν λόγω προϊόντα, τρέχουσας καταναλώσεως, και ως αναμνηστικά είδη. Το γεγονός ότι αποτελούν ενθύμια εξαιτίας απλώς και μόνον της επιθέσεως της εν λόγω ονομασίας δεν αποτελεί, καθαυτό, ουσιώδες περιγραφικό χαρακτηριστικό των εν λόγω προϊόντων.

46 Επομένως, δεν είναι εύλογο να πιθανολογηθεί ότι, κατά την αντίληψη του ενδιαφερόμενου κοινού, η ανάμνηση στην οποία παραπέμπει η ονομασία «Neuschwanstein» αναδεικνύει μια ιδιότητα ή ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό των προϊόντων και των υπηρεσιών που καλύπτονται από το επίμαχο σήμα.

47 Δεύτερον, πρέπει να εξεταστεί το επιχείρημα της αναιρεσείουσας ότι η ονομασία «Neuschwanstein» είναι περιγραφική της γεωγραφικής προελεύσεως των προϊόντων και των υπηρεσιών που καλύπτονται από το επίμαχο σήμα, στον βαθμό που ο τόπος εμπορίας των εν λόγω προϊόντων και υπηρεσιών πρέπει να θεωρηθεί συνδετικό στοιχείο αυτών με το κάστρο του Neuschwanstein.

48 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, με την απόφαση της 4ης Μαΐου 1999, Windsurfing Chiemsee (C-108/97 και C-109/97, EU:C:1999:230, σκέψη 36), το Δικαστήριο έκρινε ότι, μολονότι η ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως ενός προϊόντος πράγματι συνίσταται, συνήθως, στην ένδειξη του τόπου όπου κατασκευάστηκε ή θα μπορούσε να κατασκευαστεί το προϊόν, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να έγκειται ο σύνδεσμος μεταξύ του προϊόντος και της γεωγραφικής περιοχής σε άλλα συνδετικά στοιχεία, όπως, για παράδειγμα, στο γεγονός ότι το προϊόν αυτό επινοήθηκε και σχεδιάστηκε σε αυτήν τη γεωγραφική περιοχή.

49 Επομένως, το Δικαστήριο δεν περιόρισε τα συνδετικά στοιχεία στον τόπο κατασκευής των οικείων προϊόντων. Εντούτοις, όπως επισήμανε και ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 41 των προτάσεών του, τούτο δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην ότι ο τόπος εμπορίας μπορεί να χρησιμεύσει ως συνδετικό στοιχείο μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών που καλύπτονται από το επίμαχο σήμα και του οικείου τόπου, ακόμη και αν πρόκειται για είδη τα οποία πωλούνται ως αναμνηστικά.

50 Πράγματι, το γεγονός και μόνον ότι τα εν λόγω προϊόντα και υπηρεσίες προσφέρονται σε συγκεκριμένο τόπο δεν μπορεί να συνιστά περιγραφική ένδειξη της γεωγραφικής προελεύσεώς τους, στο μέτρο που ο τόπος πωλήσεως των εν λόγω προϊόντων και υπηρεσιών δεν είναι ικανός, αυτός καθεαυτόν, να δηλώσει τα χαρακτηριστικά, τις ιδιότητες ή τις ιδιαιτερότητες που σχετίζονται με τη γεωγραφική προέλευσή τους, όπως μια τεχνογνωσία, μια παράδοση ή ένα κλίμα που χαρακτηρίζουν συγκεκριμένο τόπο, όπως επισημαίνει, κατ' ουσίαν, ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 42 των προτάσεών του.

51 Εν προκειμένω, όπως έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 27 και 29 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το κάστρο του Neuschwanstein δεν είναι γνωστό για τα αναμνηστικά είδη που πωλεί ή για τις υπηρεσίες που προσφέρει, αλλά για την αρχιτεκτονική μοναδικότητά του. Δεν προκύπτει, εξάλλου, από τη δικογραφία ότι το επίμαχο σήμα χρησιμοποιείται για την εμπορία συγκεκριμένων αναμνηστικών προϊόντων και για την προσφορά συγκεκριμένων υπηρεσιών για τις οποίες είναι παραδοσιακά γνωστό.

52 Εξάλλου, όπως προκύπτει από τη σκέψη 41 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, όλες οι υπηρεσίες οι οποίες καλύπτονται από το επίμαχο σήμα δεν προσφέρονται άμεσα και επιτόπου στο κάστρο του Neuschwanstein. Όσον αφορά τα οικεία προϊόντα, όπως αναγνωρίζει και η ίδια η αναιρεσείουσα με την αίτηση αναιρέσεως, δεν αποκλείεται αυτά να πωλούνται εκτός των περιχώρων του κάστρου.

53 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είναι εύλογο να πιθανολογηθεί ότι, κατά την αντίληψη του ενδιαφερόμενου κοινού, ο τόπος εμπορίας, αυτός καθαυτόν, στον οποίο παραπέμπει η ονομασία «Neuschwanstein» αποτελεί περιγραφή ιδιότητας ή ουσιώδους χαρακτηριστικού των προϊόντων και των υπηρεσιών που καλύπτονται από το επίμαχο σήμα.

54 Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στη σκέψη 27 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, καθόσον το κάστρο του Neuschwanstein δεν αποτελεί, καθαυτό, τόπο παραγωγής αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, το επίμαχο σήμα δεν μπορούσε να αποτελέσει ένδειξη της γεωγραφικής προελεύσεως των προϊόντων και των υπηρεσιών που καλύπτονται από αυτό.

55 Κατά συνέπεια, το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο και, ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

56 Ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως περιλαμβάνει δύο σκέλη. Με το πρώτο σκέλος, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει, κατ' αρχάς, εν συνόψει, ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009, καθόσον, για την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα του επίμαχου σήματος, περιορίστηκε στη διαπίστωση, στις σκέψεις 41 και 42 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι μόνη η επίθεση της ονομασίας «Neuschwanstein» επί των οικείων προϊόντων και υπηρεσιών καθιστά δυνατή τη διάκρισή τους από τα προϊόντα που πωλούνται ή από τις υπηρεσίες που παρέχονται σε άλλους εμπορικούς ή τουριστικούς χώρους. Κατά την αναιρεσείουσα, από τη διαπίστωση αυτή δεν μπορεί να αντληθεί κάποιο συμπέρασμα ως προς τον διακριτικό χαρακτήρα του επίμαχου σήματος. Συγκεκριμένα, ένα προϊόν το οποίο φέρει την επιγραφή «Μόναχο» διακρίνεται οπωσδήποτε από προϊόν το οποίο φέρει την ονομασία «Αμβούργο», δεδομένου ότι οι καταναλωτές θα μπορούσαν να υποθέσουν ότι το πρώτο προϊόν κατασκευάστηκε στο Μόναχο και το δεύτερο στο Αμβούργο.

57 Στη συνέχεια, στη σκέψη 41 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε διάλληλο συλλογισμό κρίνοντας ότι το σημείο «NEUSCHWANSTEIN» δηλώνει όχι μόνον το κάστρο του Neuschwanstein ως μουσειακό χώρο, αλλά και το ίδιο το επίμαχο σήμα. Κατά τον τρόπο αυτό, το σκεπτικό του Γενικού Δικαστηρίου προκατέλαβε την απόφαση επί του κατά πόσον το εν λόγω σημείο μπορεί να συνιστά σήμα ή όχι.

58 Τέλος, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου, στη σκέψη 42 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το επίμαχο σήμα καθιστά δυνατή, μέσω της χρήσεως του διακριτικού του, την εμπορία προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών των οποίων την ποιότητα μπορεί να ελέγχει το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας δεν συνιστά ένδειξη του διακριτικού χαρακτήρα του σημείου «NEUSCHWANSTEIN», αλλά συνέπεια της καταχωρίσεώς του ως σήματος.

59 Με το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να λάβει υπόψη, έστω ενημερωτικά, τη διάταξη του Bundesgerichtshof (ομοσπονδιακού δικαστηρίου, Γερμανία) της 8ης Μαρτίου 2012, η οποία ακύρωσε την καταχώριση του σημείου «NEUSCHWANSTEIN» ως εθνικού σήματος.

60 Το EUIPO και το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας εκτιμούν ότι το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως είναι απαράδεκτο και ότι το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

61 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, πρέπει να επισημανθεί ότι, μολονότι η διατύπωση της αιτήσεως αναιρέσεως στερείται σαφήνειας επ' αυτού του θέματος, μπορεί να συναχθεί από την επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας ότι με αυτήν προβάλλεται, κατ' ουσίαν, ότι το Γενικό Δικαστήριο αιτιολόγησε ανεπαρκώς την κρίση του περί του διακριτικού χαρακτήρα του επίμαχου σήματος.

62 Προσάπτοντας στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν αιτιολόγησε επαρκώς τη διαπίστωση ότι το επίμαχο σήμα έχει διακριτικό χαρακτήρα, η αναιρεσείουσα εγείρει νομικό ζήτημα, το οποίο μπορεί, ως τέτοιο, να προβληθεί στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως (απόφαση της 5ης Ιουλίου 2011, Edwin κατά ΓΕΕΑ, C-263/09 P, EU:C:2011:452, σκέψη 63 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

63 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπέχει το Γενικό Δικαστήριο επιβάλλει σε αυτό να εκθέτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο τη συλλογιστική που ακολούθησε, ούτως ώστε οι ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους λήφθηκε η απόφαση αυτή και το Δικαστήριο να είναι σε θέση να ασκήσει τον δικαιοδοτικό έλεγχο (απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 2013, 3F κατά Επιτροπής, C-646/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:36, σκέψη 63 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

64 Επισημαίνεται συναφώς ότι, αφού υπενθύμισε τη σχετική νομολογία για την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα του επίμαχου σήματος στις σκέψεις 36 έως 39 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 41 αυτής, ότι τα οικεία προϊόντα και οι οικείες υπηρεσίες είναι προϊόντα προοριζόμενα για τρέχουσα κατανάλωση, χωρίς να συντρέχει λόγος να γίνει διάκριση μεταξύ εκείνων που θα μπορούσαν να υπαχθούν σε μία από τις κατηγορίες των τυπικών αναμνηστικών ειδών, καθώς και υπηρεσίες για κάλυψη καθημερινών αναγκών, οι οποίες διακρίνονται από τα αναμνηστικά είδη και από άλλες υπηρεσίες σχετικές με τουριστική δραστηριότητα απλώς και μόνο βάσει της ονομασίας τους, στον βαθμό που η ονομασία αυτή δηλώνει όχι μόνον το κάστρο ως μουσειακό χώρο, αλλά και το ίδιο το επίμαχο σήμα. Το Γενικό Δικαστήριο προσέθεσε ότι τα οικεία προϊόντα δεν κατασκευάζονται στο ίδιο το κάστρο, αλλά απλώς τίθενται προς πώληση στους χώρους του και ότι, μολονότι ορισμένες υπηρεσίες προορίζονταν για τη διαχείριση του κάστρου, δεν προσφέρονται, πάντως, όλες επί τόπου.

65 Στη σκέψη 42 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι το λεκτικό στοιχείο το οποίο συνιστά το επίμαχο σήμα, και το οποίο είναι πανομοιότυπο με την ονομασία του κάστρου, είναι μια ευρηματική ονομασία χωρίς περιγραφική σχέση με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που τίθενται στο εμπόριο ή προσφέρονται. Συγκεκριμένα, κατά το Γενικό Δικαστήριο, δεδομένου ότι η ονομασία «Neuschwanstein» σημαίνει «νέος βράχος του κύκνου», μόνον η επίθεση του επίμαχου σήματος επί των πωλούμενων προϊόντων και επί των προσφερόμενων υπηρεσιών καθιστά δυνατή τη διάκριση αυτών των προϊόντων και υπηρεσιών από τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, επίσης τρέχουσας καταναλώσεως, που πωλούνται ή παρέχονται σε άλλους εμπορικούς ή τουριστικούς χώρους. Το Γενικό Δικαστήριο προσέθεσε ότι το επίμαχο σήμα καθιστά δυνατή, μέσω της χρήσεως του διακριτικού του, την εμπορία προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών των οποίων την ποιότητα μπορεί να ελέγχει το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας, άμεσα ή έμμεσα στο πλαίσιο συμφωνιών παραχωρήσεως αδειών εκμεταλλεύσεως.

66 Περαιτέρω, στη σκέψη 43 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι το επίμαχο σήμα, ως εκ της φύσεως της ονομασίας του, όχι μόνο παραπέμπει το ενδιαφερόμενο κοινό σε μια επίσκεψη στο κάστρο, αλλά και διακρίνει την εμπορική προέλευση των οικείων προϊόντων και υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να συμπεράνει ότι το σύνολο των προϊόντων και των υπηρεσιών τα οποία το επίμαχο σήμα προσδιορίζει κατασκευάστηκε, διατέθηκε στο εμπόριο ή παρασχέθηκε υπό τον έλεγχο του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας, στο οποίο μπορεί να αποδοθεί η ευθύνη για την ποιότητά τους.

67 Από τις σκέψεις 41 έως 43 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι, προκειμένου να εκτιμηθεί ο διακριτικός χαρακτήρας του επίμαχου σήματος, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που καλύπτονται από αυτό και αξιολόγησε το λεκτικό στοιχείο το οποίο συνιστά το εν λόγω σήμα, το οποίο, κατά την άποψή του, είναι μία ευρηματική ονομασία χωρίς περιγραφική σχέση με τα οικεία προϊόντα και τις οικείες υπηρεσίες.

68 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου ότι το επίμαχο σήμα δεν είναι περιγραφικό της γεωγραφικής προελεύσεως των εν λόγω προϊόντων και υπηρεσιών δεν προδικάζει τον διακριτικό χαρακτήρα του, αλλά τουναντίον συνιστά αναγκαία προϋπόθεση για τη δυνατότητα καταχωρίσεως σήματος το οποίο δεν στερείται διακριτικού χαρακτήρα. Ακριβώς λόγω της ελλείψεως περιγραφικού χαρακτήρα του επίμαχου σήματος επιτρέπεται σε φορέα, όπως είναι το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας, να ζητήσει την καταχώριση ως σήματος της Ένωσης της ονομασίας μουσειακού

χώρου του οποίου είναι ο ιδιοκτήτης, καθότι ο κανονισμός 207/2009 κατ' αρχήν δεν αντιτίθεται σε αυτό. Ο συλλογισμός του Γενικού Δικαστηρίου δεν μπορεί, επομένως, να θεωρηθεί διάλληλος ως προς το ζήτημα αυτό, όπως ανέφερε και ο γενικός εισαγγελέας με τα σημεία 55 και 56 των προτάσεών του.

69 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, μετά την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα του επίμαχου σήματος υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 36 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σύμφωνα με την οποία ο διακριτικός χαρακτήρας σήματος σημαίνει ότι το σήμα αυτό καθιστά δυνατό τον προσδιορισμό των προϊόντων και υπηρεσιών για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση ως προερχόμενων από συγκεκριμένη επιχείρηση, το Γενικό Δικαστήριο αιτιολόγησε, επαρκώς κατά νόμον, την ύπαρξη του εν λόγω διακριτικού χαρακτήρα διαπιστώνοντας ότι μόνη η επίθεση του εν λόγω σήματος επί των οικείων προϊόντων και υπηρεσιών παρέχει στο ενδιαφερόμενο κοινό τη δυνατότητα να τα διακρίνει από τα προϊόντα που πωλούνται ή από τις υπηρεσίες που παρέχονται σε άλλους εμπορικούς ή τουριστικούς χώρους.

70 Αντιθέτως, στον βαθμό που η διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου στη σκέψη 42 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σύμφωνα με την οποία το επίμαχο σήμα καθιστά δυνατή, μέσω της χρήσεως του διακριτικού του, την εμπορία προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών των οποίων την ποιότητα μπορεί να ελέγχει το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας, συνιστά επάλληλη αιτιολογία, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας η οποία στρέφεται κατ' αυτής της ως άνω αιτιολογίας είναι αλυσιτελής (απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2018, Kühne + Nagel International κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-261/16 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:56, σκέψη 69, καθώς και διάταξη της 14ης Ιανουαρίου 2016, Royal County of Berkshire Polo Club κατά ΓΕΕΑ, C-278/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:20, σκέψη 43 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

71 Επομένως, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει αβάσιμο και εν μέρει αλυσιτελές.

72 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, οι αποφάσεις που λαμβάνουν τα τμήματα προσφυγών, δυνάμει του κανονισμού 207/2009, σχετικά με την καταχώριση σημείου ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμπίπτουν στη σφαίρα της ασκήσεως δέσμιας αρμοδιότητας και όχι διακριτικής ευχέρειας, και επομένως η νομιμότητα των αποφάσεων των εν λόγω τμημάτων προσφυγών πρέπει να εκτιμάται αποκλειστικά με βάση τον κανονισμό αυτόν, όπως έχει ερμηνευθεί από τον δικαστή της Ένωσης (απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 2012, ΓΕΕΑ κατά Nike International, C-53/11 P, EU:C:2012:27, σκέψη 57 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Εξάλλου, όπως προκύπτει από τη σκέψη 44 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το σύστημα των σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ένα αυτοτελές σύστημα, το οποίο αποτελείται από σύνολο κανόνων και επιδιώκει σκοπούς που προσιδιάζουν σ' αυτό, η δε εφαρμογή του είναι ανεξάρτητη κάθε εθνικού συστήματος (απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2013, Rivella International κατά ΓΕΕΑ, C-445/12 P, EU:C:2013:826, σκέψη 48 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

73 Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο δεν ήταν υποχρεωμένο να λάβει υπόψη τη διάταξη του Bundesgerichtshof (ομοσπονδιακού δικαστηρίου) της 8ης Μαρτίου 2012. Ως εκ τούτου, το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

74 Συνεπώς, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

75 Ο τρίτος λόγος αναιρέσεως αφορά παράβαση του άρθρου 52, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009 και διαρθρώνεται σε δύο σκέλη. Με το πρώτο σκέλος, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει, πρώτον, ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στη σκέψη 55 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι δεν προκύπτει από τη δικογραφία ότι το επίμαχο σήμα είχε χρησιμοποιηθεί, ήδη πριν από την ημερομηνία καταχωρίσεώς του, για την εμπορία συγκεκριμένων αναμνηστικών προϊόντων και για την πρόταση ειδικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, αφενός, προσκόμισε πολυάριθμα δείγματα αναμνηστικών ειδών τα οποία έφεραν την επιγραφή «Neuschwanstein» ως παράρτημα του δικογράφου της προσφυγής. Αφετέρου, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας, στο οποίο ανήκει η κυριότητα του κάστρου, έχει επί τόπου παρουσία και όφειλε να έχει λάβει γνώση της εμπορίας αναμνηστικών ειδών που φέρουν την ονομασία αυτή.

76 Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στη σκέψη 57 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η επιστολή οχλήσεως την οποία απέστειλε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας, στις 12 Ιουνίου 2008, στην εταιρία N. δεν αποδεικνύει την κακόβουλη πρόθεση του κράτους αυτού να καταχωρίσει το επίμαχο σήμα προκειμένου να εμποδίσει τη χρησιμοποίηση του σημείου «NEUSCHWANSTEIN» από τρίτους. Η αναιρεσείουσα παραθέτει συναφώς δήλωση του εκπροσώπου του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας η οποία αποδεικνύει, κατά την άποψή της, τη συγκεκριμένη πρόθεση.

77 Με το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα διατείνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς έκρινε, στη σκέψη 58 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας δεν ενήργησε κακόπιστα, θεωρώντας ότι επεδίωκε τον θεμιτό σκοπό της συντηρήσεως και διατηρήσεως του μουσειακού χώρου. Εκτιμά ότι η απόφαση της 11ης Ιουνίου 2009, Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli (C-529/07, EU:C:2009:361), στην οποία παραπέμπει το Γενικό Δικαστήριο, δεν επιτρέπει τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι οι θεμιτοί σκοποί αποκλείουν την ύπαρξη κακής πίστης. Η εκτίμηση του αν υπάρχει κακή πίστη πρέπει να στηρίζεται στα χρησιμοποιούμενα μέσα για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

78 Το EUIPO και το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας υποστηρίζουν ότι ο τρίτος λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος και, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμος.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

79 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, επισημαίνεται ότι, στη σκέψη 55 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι η αναιρεσείουσα δεν είχε προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία ικανά να δικαιολογήσουν τις αντικειμενικές συνθήκες υπό τις οποίες το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας γνώριζε την ύπαρξη εμπορίας, από την αναιρεσείουσα ή από άλλους τρίτους, ορισμένων εκ των οικείων προϊόντων και υπηρεσιών. Στη σκέψη 57 της εν λόγω αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε το έγγραφο οχλήσεως το οποίο απέστειλε στις 12 Ιουνίου 2008 το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας στην εταιρία N. και παρατήρησε, συναφώς, ότι η αίτηση καταχωρίσεως του εθνικού λεκτικού σήματος NEUSCHWANSTEIN είχε κατατεθεί από την εταιρία αυτή στις 15 Ιανουαρίου 2008. Ωστόσο, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας είχε καταθέσει, αφενός, αίτηση καταχωρίσεως του εθνικού λεκτικού σήματος NEUSCHWANSTEIN στις 28 Ιανουαρίου 2005 ενώπιον του Deutsches Patent- und Markenamt (γερμανικού γραφείου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και σημάτων), το οποίο το καταχώρισε στις 4 Οκτωβρίου 2005, και, αφετέρου, αίτηση καταχωρίσεως εικονιστικού σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενώπιον του EUIPO στις 11 Ιουλίου 2003, το οποίο το καταχώρισε στις 14 Σεπτεμβρίου 2006.

Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εταιρία Ν. ήταν εκείνη η οποία είχε προηγούμενη γνώση του σήματος του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας και ότι δεν ίσχυε το αντίστροφο, οπότε το κράτος αυτό δεν επέδειξε κακόπιστη συμπεριφορά.

80 Επιβάλλεται, όμως, η διαπίστωση ότι, με την προβαλλόμενη επιχειρηματολογία προς στήριξη του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα βάλλει στην πραγματικότητα κατά της εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου εκτιμήσεως των αποδεικτικών στοιχείων στις σκέψεις 55 και 57 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, χωρίς, ωστόσο, να επικαλείται παραμόρφωση των στοιχείων αυτών.

81 Υπό τις συνθήκες αυτές, σύμφωνα με τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 29 της παρούσας αποφάσεως, το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.

82 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, διαπιστώνεται ότι η επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 2009, Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli (C-529/07, EU:C:2009:361).

83 Πράγματι, με την εν λόγω απόφαση, στην οποία παραπέμπει το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 58 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Δικαστήριο έκρινε, κατ' ουσίαν, όσον αφορά την πρόθεση του αιτούντος κατά τον χρόνο καταθέσεως της αιτήσεως καταχωρίσεως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι, ακόμη και όταν ο αιτών καταθέτει αίτηση καταχωρίσεως σημείου με μοναδικό σκοπό να επιδοθεί σε αθέμιτο ανταγωνισμό εις βάρος ενός ανταγωνιστή που χρησιμοποιεί ένα παρόμοιο σημείο, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι ο αιτών επιδιώκει, διά της καταχωρίσεως αυτού του σημείου, θεμιτό σκοπό. Το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι αυτό μπορεί να συμβαίνει, μεταξύ άλλων, οσάκις ο αιτών την καταχώριση γνωρίζει, κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως καταχωρίσεως, ότι ένας τρίτος, ο οποίος αποτελεί νεοεισερχόμενη στην αγορά επιχείρηση, επιδιώκει την αποκόμιση οφέλους από το σημείο αυτό μέσω αντιγραφής του τρόπου παρουσιάσεώς του, πράγμα που οδηγεί τον αιτούντα να υποβάλει την αίτηση καταχωρίσεως του εν λόγω σημείου προκειμένου να εμποδίσει τη χρήση του οικείου τρόπου παρουσιάσεως (απόφαση της 11ης Ιουνίου 2009, Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli, C-529/07, EU:C:2009:361, σκέψεις 47 έως 49). Κατά συνέπεια, από την ανωτέρω απόφαση δεν προκύπτει ότι η εκτίμηση της κακής πίστης πρέπει να στηρίζεται κατ' ανάγκην στα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

84 Επομένως, το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο και, κατά συνέπεια, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

85 Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

86 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται ως αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή το EUIPO και το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας ζήτησαν την καταδίκη της Bundesverband Souvenir – Geschenke – Ehrenpreise στα δικαστικά έξοδα, η δε τελευταία ηττήθηκε, η αναιρεσείουσα πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει την Bundesverband Souvenir – Geschenke –Ehrenpreise eV στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)